

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 15 Juli 1900

N:r 42

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *D:r Axel Lille* (med 1 porträtt). *Andrée-expeditionens öde* (med 4 illustrationer). *Marianne*, skiss för H. 8 D. *Svenskarne under Transvaals fana* (med 1 illustration). *Krisen i Kina* (med 3 illustrationer). *Muravjovs fränfalle* (med 2 illustrationer). *Upsalasångarne i Paris* (med 2 illustrationer). *Hos slöjdarne på Nääs* (med 10 illustrationer). *Det finska orkesterbesöket* (med 3 porträtt). *Guldtörstens offer* (Följetong, med 1 illustr., forts.). *Veckans porträttgalleri* (med 3 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

Foto. Nyblin, Helsingfors.

D:R AXEL LILLE.

Det fins icke i Skandinavien ett namn, som i detta ögonblick har så stark klang som Axel Lilles. Man kan icke öppna en tidning, utan att finna det nämndt, och hvar två eller tre äro församlade, talas det gärna om hans insats i den strid, som nu kostat honom hans ställning som utgivare af Finlands främsta offentliga organ. Hans hemfärd var från den stund, han satte foten på finsk mark — och väl äfven dessförinnan — ett triumftåg. Man hyllade honom med blommor och med sång, och vid hans ankomst till Helsingfors mötte honom tusentals personer för att bringa honom sin hälsning.

Det är inte bara ögonblickets entusiasm för den förföljde patrioten, som tagit detta uttryck, ty långt innan hans tidning nåddes af den ryska censurens dolk, hade han bland sina landsmän och bland dem, som delat deras intressen och följt deras öden, befäst sitt namn. Under de aderton år, som gått, sedan »Nya Pressen» grundlades, har han med oafbruten konsekvens vakat och talangfullt fört den nationella finska sakens talan. Han har varit partiman — hans tidning uppsattes närmast för att blifva ett språkör för svekomansk politik mot den uppväxande fenomanien — och i denna egenskap har han naturligtvis haft veder-sakare, många och bittra. Fenomanerna ha alltjämt i hans tidning sett hufvudorganet för det svekomanska motståndet mot den fenomanska uppmarschen. Kanske har »Nya Pressen» någon gång, i synnerhet under sin tidigare tid, under trycket af de impulser, som göra sig gällande i hvarje partifäjd, häfdat meningar, som nu icke längre förefalla ens tidningen själf hållbara. Men om det kan tvistas om ett och annat i fråga om dess hållning som svekomanskt partiorgan, så kan det icke tvistas och har heller aldrig tvistats om det sätt, hvarpå tidningen fört nationens talan utåt... åt öster. Härutinnan ha äfven fenomanaerna erkänt »Nya Pressen» som nationens hufvudorgan. Och i den mån partistriden afstannat inför behovet af nationell endrätt har den senare uppgiften också blifvit tidningens hufvudmission.

I synnerhet under dessa båda sista år, som varit den nya ærans, den Bobrikoff-Kuropatkinska regimens tid, har Nya Pressen haft godt om tillfällen att visa, hvad den dugt till. Bättre under-rättad i allmänhet än någon annan tidning om, hvad som varit i görningen, bättre utrustad än någon annan att kunna med rättsligt bindande argument möta angreppen, har den varit i elden nästan oafbrutet. Bland Nya Pressens medarbetare ha märkts de många af dem, som varit de ledande inom Finlands politiska lif: Leo Mechelin, Rabbe, Wrede, Viktor von Born m. fl. Och i tidningens redaktion ha direkt arbetat Arvid Neovius och Konni Zilliacus. Det var den sistnämde som författat de kraftiga artiklar, hvilka rågade måttet, och det var han som skref den uppsats, hvars slutord nyligen återgifvits af nästan hela den skandinaviska prässen. Under åtskilliga år har han varit d:r Lilles närmaste man och mest betrodde medarbetare, och när Lille för några veckor sedan reste ut för att hvila ut efter ett arbete, som under senare åren icke skänkt honom mer än en eller annan dags hvila, var det Neovius, som jämte Zilliacus togo ansvaret för tidningens ledning. Att tidningens indragning råkade inträffa under denna tid torde endast delvis vara att tillskrifva deras djärfva uttalanden. Denna indragning var länge väntad. Det enda, man icke visste, var tidpunk-

ten. Troligen skulle den ha kommit, äfven om d:r Lille själf fört pannan. Hade han varit hemma, skulle han nog ha gjort det, ty han var själf sin flitigaste medarbetare, och hans flit växte med situationens allvar.

D:r Lilles arbetsförmåga skulle förtjäna sitt särskilda kapitel. Under urtima landtdagen förra året var han såsom medlem af borgarståndet insatt i lagutskottet, som hade till uppgift att mobilisera de konstitutionella försvarstrupperna. Det fans i Finland icke mer än en mening om det öfverlägsna sätt, hvarpå lagutskottet fullgjorde detta värf. Och en betydande del i detta monumentala arbete hade utförts af Lille. Dag efter dag, månad efter månad, från midten af Januari till midten af Maj, upptog det hans tid under många timmar af dygnet. Men ändå hann han till att skrifva den ena artikeln efter den andra i sin tidning, och ingen intellektuell slapphet spårades dock i hvad han skref. Och icke blott en och annan artikel fick han tid att författa, utan han öfvervakade tidningens ledning i detalj. Icke destomindre hade han tid öfrigt att stå alla dem till tjänst, som vände sig till honom såsom den tillgängligaste bland dem, som sutto inne med intimare kännedom om förhållanden och händelser. Alltid lika tjänstvillig och lika älskvärd stod han bi med råd och dåd. Kunde han icke annorledes få någon stund ledigt, så offrade han sin matro. »Vi äta middag tillsammans, så ha vi god tid att språka», brukade han säga. Men knappt hade han hunnit sluta sin middag, förr än han måste försvinna till ett eller annat utskotts- eller komitésammanträde. Gud vet, hur många komitéer, han var arbetande eller åtminstone konsultativ medlem af. Och sen fortfor hans arbete tills långt in på natten. Det enda han icke alltid fick tid till, var att sofa.

Hemligheten i d:r Lilles betydelse som det offentliga ordets man ligger i, att han varit ett så troget uttryck för det finska folkkyttet. Han äger dess outtröttliga seghet, dess hoppfullhet och dess lugn. Därtill kommer, att han är en mångsidigt kunnig man med omfattande beläsenhet och under långt deltagande i det politiska lifvet vunnit praktisk erfarenhet. Vaken och känslig för situationens skiftningar har han utan någon som helst ortodox envishet rättat sig därefter, trogen likväl beständigt de grundsatser som han gjort till de konstituerande för sin politiska gärning. För en svensk och ännu mera för en dansk läsare ter sig hans framställningssätt kanske en smula för politiskt och akademiskt på samma gång för att vara journalistiskt populärt. Han är ingen spirituell journalist. Men just detta något tunga allvar och denna något höga pathos stämma så troget med det finska skaplynet. Och det må väl också erkännas, att det stämmer bäst med belägenhetens dystra allvar. Om någonsin starka ord äro på sin plats, så äro de det väl i en situation som den, hvari finnarne nu befinna sig. Censuren har dragit försorg om att begränsa deras styrka i så många hänseenden.

Censuren! Ack, dess styrande mästare tro nog, att de med Nya Pressens indragning för alltid brutit af Axel Lilles penna. En snar framtid kommer nog att visa dem, att de grymt bedragit sig. De tusen sjöars land är också de tusen vägars. Det ord, som icke får passera offentlighetens breda landsväg, letar sig alltid fram på någon smal skogsstig, vid hvilken censuren ännu icke hunnit sätta ut några vaktposter.

ANDRÉE-EXPEDITIONENS ÖDE.

I ANLEDNING AF TREDJE ÅRS DAGEN AF BALLONGUPPSTIGNINGEN FRÅN DANSKÖN.

Den 11 juli var det på dagen tre år sedan en af de djärfvaste, för att icke säga den djärfvaste upptäcktsfärd, som vetenskapen vet att omtala företogs. Och inom kort äro de tre år gångna, efter hvilkas förlopp man enligt S. A. Andréés egen uppgift icke kunde hysa hopp om expeditionens lyckliga återkomst.

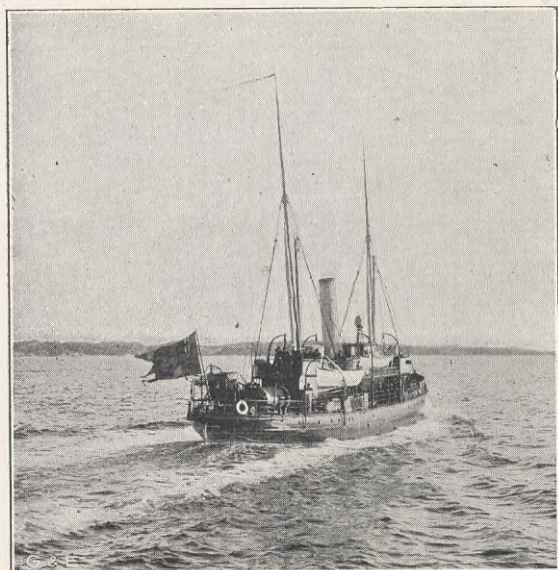

Foto. Hasselblad.
»Svensksund» med Andréés polarexpedition lämnar Göteborg den 16 maj 1897.

Har då ridån för alltid gått ned för denna ishafvets hittills allenastående tragedi? Eller kunna

Foto. Westphal.
Andréés brefdufva.

vi ännu vänta dem? Många, ja de flästa ha tvifvelsutän redan långt före detta uppgifvit allt hopp

G. Florman. Foto.
Svedenborg. Strindberg. Andréé. Fränkel.
(Suppleant).

att få återse de tre djärfve män, om hvilkas slutliga öde man alltjämt är lika okunnig. Brefdufvubudskapet och det polarbojfynd som gjorts gifva endast plats för hypoteser af relativt värde. Ännu återstår dock att höra resultatet af »Frams» expedition till Grönland och hertigens af Abruzzerna färd till Franz Josefs land. De kunna vid sin återkomst i höst bringa säkra budskap — och före den tiden är väl icke *allt* hopp ute.

Skulle dessa tre svenskar hafva lyckats, skulle de komma lefvande åter, kunna vi ej mäta det jubel som skall hälsa dem från hela världen. I fall de gått under, komma deras namn att lysa ej mindre i forsknings Pantheon. De skola omstrålas af en odödlig gloria och deras landsmän skola gömma deras minnen i beundrande och älskad hägkomst.

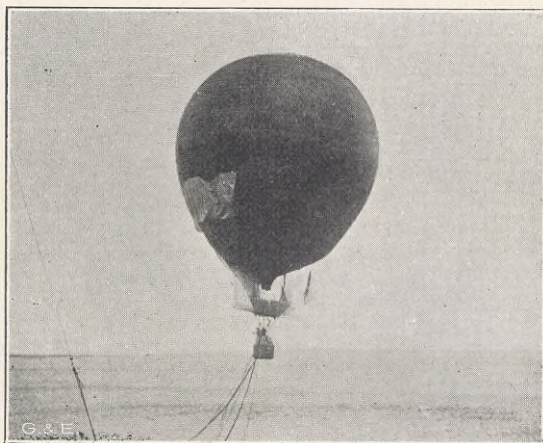

Foto. Hasselblad.
Ballongen strax efter uppstigningen.

Innan någonting försports från Sverdrups och prins Luigis expeditioner, lyser emellertid ännu en strimma af hopp. Det finnes äfven dem som ej anse grundade förhoppningar uteslutna om att budskapet om expeditionen skall komma från Amerika.

M A R I A N N E.

Skiss af R. T—dh.

För HVAR 8 DAG.

Det var en härlig sommarafton. Östersjöns yta låg alldeles spegelblank, med undantag af de långa svallvågor, som bildades i den stora Lübeck-ångarens kölvatten. Himlen var nästan molnfri, blott i vester syntes en gråblå molnvägg vid horisonten, men den gaf dock inga farhågor för natten, som tycktes blifva så lugn man någonsin kunde önska sig.

Blott maskinens regelbundna dunkande och några passagerares prat och skratt på akterdäck afbröt naturens tystnad.

Ångbåten hade på morgonen afgått från Lübeck med Stockholm som mål. Under dagens lopp hade det blåst ganska friskt, men nu hade den lugna, vackra sommaraftonen allmänt lockat passagerarne upp på däck, där de sutto i kottierier och pratade eller fördrefvo tiden med romanläsning vid skenet af de små glödlamporna, som upplyste en och annan vrå. Några småbarn lekte helt muntert »ta fatt» omkring de bekväma korgstolarne.

Något afskild från de öfriga satt en ung man och blickade ut öfver hafsytan. Han var lång, smärt och välväxt, hade ett kraftigt, solbrändt ansikte, öfverskuggadt af en bredbrättig halmhatt. Håret och de något uppvidna mustacherna voro mörka och tydde i förening med den bruna ansiktsfärgen på härstamning från södern, under det de blå ögonen sökte vittna om att deras egare var en nordens son. Hans yttre i öfrigt häntydde på en civilklädd militär.

Löjtnant Stjärnkrona var också militär till lif och själ. Han hade fått sin första uppfostran som krigare i Sverige, sedan gått i fransk tjänst, där han fått tillfälle att visa sig såsom tapper soldat under ett fälttåg i Sudan, från hvilket han ock medförde några blesstyrer som hederstecken. Vilsten i Afrika förskaffade honom äfven ett anfall af klimatfeber, hvilket i förening med en kula i ena armen sänar kostat honom lifvet. Lyckligtvis slapp han undan med några månader på ett sjukhus i Algier.

Nu var han på väg hem till Sverige igen, där han skulle tillträda ett större gods i Västmanland, hvilket hans far för två år sedan lämnat i arf åt sin ende son Gustaf. Han hade ej underrättat modern om sin hemresa, ty han ville komma som en angenäm öfverraskning till henne. Det var nu fem år sedan han lämnade hemmet. Mycket hade sedan dess inträffat, och mycket väntade han finna förändradt vid återkomsten. Han undrade, om modern skulle vara sig lik, om hon äldrats mycket sedan makens död. Efterhand dök mångt minne från hans glada gossår upp, och snart var han helt försjunken i drömmar från det förflutna

Plötsligt väcktes han upp af ett häftigt barnskrik, följdt af flera andra. Han hörde ett plaskande ljud af en kropp, som föll i vattnet. Att springa upp, kasta af rock och hatt och störta sig på hufvudet från relingen ner i vågorna var för honom ett ögonblicks verk.

Ändlösa af spänning sträckte sig passagerarna ut för att se, om han skulle lyckas rädda barnet, som fallit i. Ångbåten hade stoppat, och en räddningsbåt satts i sjön. Drifven af kraftiga armar ilade den akteröfver till platsen för olyckan.

Skulle de komma för sent? Men löjtnant Stjärn-

krona var stark och en god simmare, och när båten nalkades syntes han helt lugnt simma den till mötes, med ena armen stödjande hufvudet på barnet, en flicka om 10 à 12 års ålder. Hon var medvetlös när hon lyftes upp i båten, men genom sjömannens ansträngningar återvände snart lifsvärmen, ögonen öppnades, och färgen började komma tillbaka på hennes kinder.

Starka armar lyfte flickan upp till modern, som med tårar af glädje emottog sin räddade älskling.

Men vår käcke löjtnant hade obemärkt smugit sig ned i sin hytt för att få torra kläder på kroppen; han var redan borta, då den lyckliga modern ville bringa honom sina tacksägelser.

Under det hon ännu smekte sin lilla dotter, kom en ung dam springande upp för aktersalongens trappa och ut på däck. Bullret och oron däruppe hade förmått henne att lämna hytten. Förvånad sporde hon nu, hvad som stod på.

Plötsligt fick hon syn på föremålet för alla passagerarnes uppmärksamhet. Hon bleknade märkbart, och händerna sökte liksom ofrivilligt efter ett stöd.

»Älskade lilla syster!»

Hon ilade fram och tryckte den lilla till sitt bröst, och modern omtalade i korthet händelsens förlopp.

Under det modern gick ned för att sätta torra kläder på sin yngre dotter stannade den äldre kvar uppe på däck, där hon af kaptenen fick höra detaljerna vid händelsen, som kunnat få ett så sorgligt slut.

Trots det den unga damen till börden var fransyska, fördes konversationen mellan henne och kaptenen tämligen obehindradt på svenska. Ibland förrådade dock en svag brytning hennes främmande nationalitet.

Hon var klädd i en elegant ljus resdräkt. En liten hvit vaxdukhatt hvilade lätt på det mörka, burriga håret.

De af ljusgrå handskar dolda händerna voro små och välbildade, likaså fötterna, som tittade fram under nedersta kjolkanten. Hon var en förtjusande företeelse, där hon stod, ifrigt talande med fartygets befälhafvare.

I samma ögonblick hon ämnade fråga efter namnet på den som så hjältemodigt räddat hennes syster, kom löjtnant Stjärnkrona upp på däck. I stället för att besvara hennes fråga gick kaptenen löjtnanten till mötes och bad att få presentera honom för henne.

Utän att märka den förrädiska rodnad, som vid åsynen af Gustaf Stjärnkronas kraftiga gestalt uppsteg på den unga damens kinder, förde han denne fram till henne.

»Löjtnant Stjärnkrona fröken Lefebure», presenterade han.

Hon hade nu helt återvunnit fattningen och började i de varmaste ordadlag visa honom sina tacksamhetskänslor för systemens räddning.

»Min fröken, hvad jag gjorde, var endast det samma, som hvarje man i mitt ställe skulle hafva gjort. Att bringa en nödställd varelse sin hjälp är väl hvarje människas plikt.»

Nu kom modern upp, och med ögonen tårade af tacksamhet försäkrade hon löjtnanten på franska,

att hon för evigt skulle komma att stå i skuld till honom för sitt barns räddning.

Snart började samtalet vända sig kring Frankrike och franska förhållanden. Fru Lefebure var änka efter en affärsman, som drivit stor handel särskildt på norra Afrika. Han hade dött för tre år sedan och efterlämnat en anseelig förmögenhet åt sin hustru och två döttrar. Nu voro de på väg till Stockholm, där några släktingar bodde, hos hvilka den äldre dottern förut en sommar varit på besök.

Solen hade gått ned, och det började blifva svalt. Några af de äldre passagerarne gingo ned till hvila. Äfven fru Lefebure reste sig för att gå ner i sin hytt, men dottern ville njuta en stund af månskenet, och bad att få stanna uppe ännu en stund.

»Som du vill, mitt barn, förkyl dig bara inte och kom snart ner.»

Hon tog god natt af löjtnanten, kysste sin dotter på pannan och aflägsnade sig.

Vid trappan, som ledde ner till salongen, vände hon sig om och ropade till den unga flickan:

»Svep om dig plaiden, Marianne, ty nattluften är ej att lita på.»

»Ja, mamma lilla, jag är så försiktig.»

»Marianne», mumlade löjtnanten för sig själf, »Marianne . . . nej, det är omöjligt; det kan ej vara hon.» Hans ansikte fick ett grubblande uttryck, som ej undgick fröken Lefebures uppmärksamhet.

»Hvad funderar Ni på? Ni ser så allvarlig ut», frågade hon.

»Ah, det var blott ett minne från forna dagar, som trängde sig på mig, när jag hörde Ert förnamn.»

»Jag hoppas i så fall, att det ej var ett sorgligt minne, eller hur?»

Han skakade på hufvudet.

»Egentligen hvarken glad eller sorgligt, fröken; men kan det roa Er att höra, så vill jag gärna tala om historien för Er.»

Hon böjde jakande på hufvudet, satte sig tillrätta i stolen och vände sig därvid så, att hennes ansikte kom i skuggan. Löjtnant Stjärnkrona däremot satt klart belyst af månskenet, som bildade ett bredt, skimrande band på hafsytan.

»Det är nu tre år sedan. Jag var kommanderad som ordonnansofficer hos en af regementscheferna vid den division, som från Dahomey skulle gå upp mot Timbuktu för att intaga denna stad. Glada öfver att få litet omväxling i det enformiga garnisonslifvet lämnade vi Frankrike och foro direkt till slafkusten, hvarifrån expeditionen skulle utgå. Nu omväxlade ansträngande marscher i tropisk hetta och alltsomoftast förekommande skärmytslingar med infödingarne.

Slutligen, då vi blott voro på några dagsmarschers afstånd från vårt mål, råkade jag under en orderridd ut för några kringströfvande svarta bofvar, som öfverföllu mig, då jag passerade en skogsdunde på Nigers ena strand.

Visserligen lyckades jag komma undan med lifvet, men erhöi i vänstra armen ett försvarligt stygn af en mot mig slungad assegai. Såret var ganska allvarligt, men jag hoppades det oaktadt kunna hålla mig på hästryggen, tills vår expedition var slutad. Så fick jag klimatfeber, och tvangs därigenom att anlita en ambulansvagn. Timbuktu intogs, mina kamrater jublade och beredde sig att taga igen, hvad de under vår långa färd fått försaka.

Som mitt tillstånd försvårades, utverkade min öfverste, att jag fick medfölja en karavan, som

skulle till Algier. Under färden blef jag sämre och sämre, ty hettan var olidlig och mitt sår ville ej läkas. Ibland låg jag medvetlös ett helt dygn i sträck. Slutligen framkommo vi till Algier, där jag i ytterst utmattadt tillstånd fick intaga en säng på sjukhuset.

Under min första vecka där kan jag knappast säga, att jag var vid fullt klart medvetande en enda gång. Jag var i ett tillstånd midt emellan sömn och vakande. Men när febern var som svårast, när pulsarne brände, och törsten sved i min strupe, då var alltid en vänlig kvinnohand redo med en svalkande dryck för mina läppar. När hon, min sjuksköterska, själf hämtade hvila vet jag ej, ty jag tyckte mig städe se henne omkring mig.

Huru besynnerligt det än kan låta, vet jag ej hur hon såg ut! Min hjärna måtte varit förslappad af febern, och när mitt medvetande slutligen åter började klarna och med detsamma äfven mitt tillstånd i öfrigt förbättrades, då var hon, som så troget vakat öfver mig, ej längre där på sjukhuset. Det enda, som klart och tydligt stod kvar i mitt minne af henne, var hennes högra hand, som ungefär midt på öfversidan bar ett bredt födelsemärke af ett litet mynts storlek.

Jag kan endast förklara detta därigenom, att jag så ofta såg denna hand framför mina ögon, vare sig den förde ett glas till min mun, eller för att skaffa mig svalka skakade om min heta hufvudkudde.

När jag blef bättre och då frågade efter henne, som skött mig förut, fick jag till svar:

»Syster Marianne har rest till Frankrike. Hennes far dog för några dagar sedan, och därför måste hon resa hem.»

»Kommer hon snart tillbaka?»

»Därom kunde hon ej vid sin afresa gifva något besked. Hon ville väl låta det bero på sin mors önsknigar.»

Detta var allt jag fick veta om henne, ty efter någon vecka lämnade jag sjukhuset, utan att hon under tiden kommit tillbaka. Det är nu flera år sedan dess, och ännu har jag ej funnit några spår efter henne.

»Nu kanske Ni förstår», slutade han med en suck, »hvarför Ert namn kom mig att se så fundersam ut.»

De försjönko båda i tankar. Löjtnanten blickade vemodigt ut öfver det månbelysta hafvet.

»Saknar Ni henne mycket?» frågade hon slutligen, utan att se upp på honom.

»Ja, vet Ni, fröken, jag har icke kunnat få henne ur mina tankar. Det lilla jag mins af henne, knöt mig med som jag tror oslitliga band vid henne. »Och om Ni skulle finna henne?»

»Då skulle jag få mitt lifs käraste önskan uppfyllt. Men föröfrigt», tillade han suckande, »är det knappast troligt, då jag ej vet, huru länge det kan dröja tills jag åter får besöka Frankrike.»

Hon vände sig emot honom och ämnade framställa en fråga, då i samma ögonblick en liten flicka kom springande förbi och snafvade därvid öfver fröken Lefebure's fot.

»Stackars liten, gjorde du dig illa?» frågade hon, i det hon hjälpte barnet upp igen.

Den lillas skoband hade lösts upp i fallet, och den unga damen tog henne i sitt knä för att knyta dem. Hon drog af sig de ljusa handskarna, innan hon böjde sig ned och fattade den lilla dammiga skon.

Smäleende såg löjtnanten på, huru hennes smala, hvita fingrar behändigt knöto banden. Plöts-

ligt rodnade han häftigt, sträckte fram hufvudet och tycktes med ögonen riktigt vilja sluka gruppen framför sig.

Hon hade lyft ned barnet från sitt knä, klapade lätt det lilla ljuslockiga hufvudet, hvarefter flickan glad sprang sin väg. Det ögonblick, under hvilket hennes hand hvilat på barnets lockar, hade varit alldeles tillräckligt för att visa ett litet brunt födelsemärke på översidan af densamma.

»Fröken, det var då Ni, som» ... framstammade han, i det han fattade hennes hand.

»Ja, det var mig, som ni träffade på det algeriska sjukhuset», afbröt hon honom, i det hon drog tillbaka sin hand. »Men jag hade aldrig tänkt tala om det, om ej det olycksaliga märket förråd mig.»

»Jaså, Ni kallar det för olycksaligt. Jag för min del skulle vilja kalla det min lyckas stjärna,» sade han eldigt och fattade hennes hand, och innan

hon hann förhindra det hade han tryckt en lång kyss på densamma.

Hon rodnade lätt och drog tillbaka sin hand, hvilken han motvilligt släppte.

Nästan alla de öfriga passagerarna hade gått till hvila. Snart lyste månen endast för de två, som efter lång skilsmässa åter liksom af en slump råkat hvarandra.

Löjtnanten höll åter hennes hand i sin. Nu drog hon den ej tillbaka, när han frågade:

»Marianne, i Algier stod Ni vid min sida och kämpade tappert för min skull. Vill Ni ej göra detsamma för all framtid, som min hustru?»

Hon svarade honom ej, men hennes ögon skymdes af tårar, och utan motstånd lät hon sig dragas till hans bröst.

»Älskling, så fann jag dig likväl till sist», hviskade han och tryckte den första kyssen på hennes varma läppar.

SVENSKARNE UNDER TRANSVAALS FANA.

V i äro härmed i tillfälle återgifva en synnerligen intressant bild. Det är en grupp fotografi, hvilken togs af samtliga svenska frivilliga boersoldater strax innan de drogo ut. Flera af dem ha fallit på ärans fält, en del afbida som fångar

på S:t Helena fredsslutet, under det att andra ännu vistas på krigsfot. För alla hemmavarande anhöriga till dessa soldater torde denna bild vara mycket välkommen.

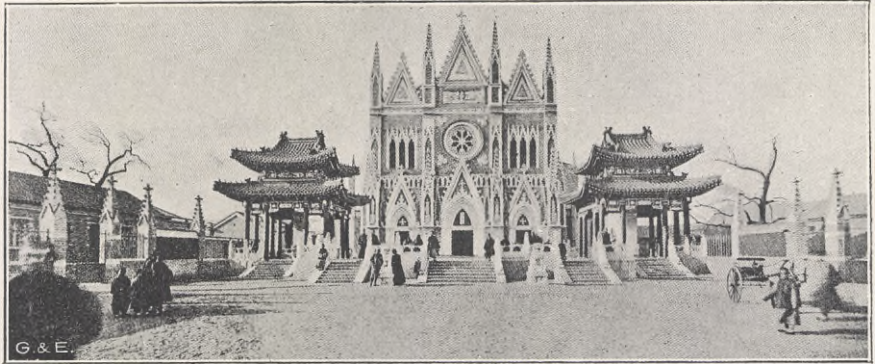
Efter fotografi benäget tillställt HVAR 8 DAG af Fotograf Axel Larson, Gbg.

KRISEN I KINA.

Situationen i »Midtens rike» blir allt hemskare. Boxarnes raseri mot främlingarne har redan resulterat i mord å det tyska sändebudet, ett öde som med stor sannolikhet drabbat alla i Peking varande europeer såväl som kristna kineser. Utrotandet af alla kristna och utdrifvandet af alla främlingar — se där boxarnes härskri.

När detta skrives har de europeiska makternas gemensamma aktion ännu icke varit i stånd att förbättra främlingarnes läge. Denna förlamas tydligtvis äfven af en illa dold oenighet. Så t.

ex. vill Ryssland — naturligtvis — absolut inte tillåta att Japan ensamt erhåller i uppdrag att pacificera Kina.

Katedralen i Peking.

Missionärernas bostad vid katedralen i Peking.

Engelske Amiralen Seymour, öfverbefähh. för de europ. trupperna.

MURAVIEWS FRÅNFÄLLE.

Helt plötsligt afled den 21 Juni den bekante ryske utrikesministern greve Michael Muraviev, träffad af slaganfall. Han var vid sin död endast 55 år gammal, och med hans oväntade frånfälle har den ryska diplomaten gjort en mycket stor förlust.

Muraviews namn var särskildt förbundet med uppehållandet af den fransk-ryska alliansen, liksom hans tjänster togos kraftigt i anspråk af czaaren vid »realiserandet» af det bekanta fredsmantfestet. Muraviev hade varit utrikesminister sedan 1897, då han vid furst Lobanows död hemkallades från sin ministerpost i Köpenhamn.

För ett 30-tal år sedan vistades M. som ung attaché en sommar i Marstrand.

Muraviev.
Kronprins Fredrik.

Czaaren. Konung Christian.

Greve Muraviev, rysk utrikesminister.

UPSALASÅNGARNE I PARIS.

S. & C. O.
Foto. Delton, Paris.

Sångarne hyllas efter konserten i Trocadéro.

För tredje gången ha de svenska studentsångarne intagit Paris. Och den stora entusiasm med hvilken de nu mottagits var ej ett grand svagare än det jubel som hälsade upsala-sången åren 1867 och 1878.

De sjöngo nu två gånger för en lika stor som distinguerad publik, de voro inbjudna till president Loubet i Elyséepalatset och presidenten själf fäste ordensutmärkelserna på Hedenblads och »Lunkans» bröst, de blefvo storartadt firade af Parisstudenterna och ej mindre af den skandinaviska kolonien i Paris.

Sångarbesöket i Paris var den tredje länken i den kedja af svenska händelser i Paris, hvilka gjort Sverige och svenskarne så ytterst populära: först gymnasterna och instrumentalkonserten, därpå konung Oscars storartade mottagande och till slut upsaliensarnes konserter.

Naturligtvis kan Ivar Hedenblad nu om någonsin tillskrifva sig mästerskapet som sängkörledare. Han har därpå gifvit så många äkta och öfverträffliga prof, att den opposition som någon gång sökt resa sig nu mer än någonsin framstår som ett tal i fåvitsko. Det är under honom den svenska studentsången i så många år behållit de lagrar friska, med hvilka den första gången kröntes under Arpi 1867. Jämte dirigenten är kören ock främst skyldig den afhållne konstnären C. F. Lundqvist ett varmt tack — han som sjöng till det blaserade Paris ur djupet af sitt hjärta, så att ögonen tårades och man hviskade mellan applåderna: *Il est beau, ce vieux!* »Lunkans» insats i den fenomenala framgången var så tydlig och betydlig, att hans namn särskildt på denna färd strålar med glans bredvid Hedenblads.

Foto. Delton, Paris.

Svenska studentsångarne tåga till Elyséepalatset (Presidentens bostad.)

HOS SLÖJDARNE PÅ NÄÄS.

Illustrationer efter fotografier af hoffotografen A. Jonason, Gbg.

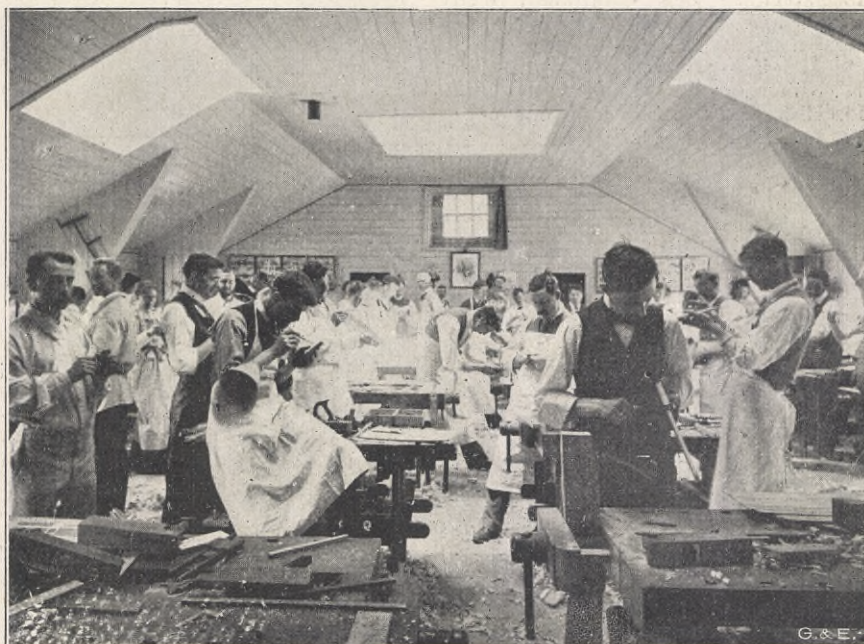

Fäst framför slottet.

Nääs är ett namn, som är känt ej blott i sitt eget land. Vida omkring i världen nämnes det, och på skilda språk talas om den inrättning, som bär detta namn. Linné samlade en gång lärjungar hit till Sverige från flera land; nu strömma lärare och lärarinnor till Nääs från nära nog alla stater i Europa och därjämte från många andra. Det finns väl knappt någon läroanstalt i världen, som i den meningen är så kosmopolitisk som Nääs.

Nääs ligger nära Floda station (vid Göteborg — Katrineholmsjärnvägen, 27 km. nordöst från Göteborg) i Skallsjö socken af Västergötland. Det är en herregård med stor jordegendom, som 1868 inköptes af grosshandlare Aug. Abrahamson från Göteborg. Här grundade han 1872 »Nääs' slöjdskola för gossar», i första hand för herresätets underlydande. Skolan blef snart en privat folkskola, med hvilken undervisning i slöjd var förenad. 1874 tillkom en arbetsskola för flickor och vidare ett slöjdläroinstitut. Detta senare har genom Abrahamsons († 1898) frikostighet och under ledning af de två män, som alltifrån 1872 stått i spetsen för skolorna, direktör Otto Salomon och öfverslöjdlärare Alfred Johansson, utvecklats till den stora

inrättning, som nu bär namnet Nääs' slöjdläroinstitut. Enligt Abrahamsons testamente öfverlämnades Nääs i sin helhet till svenska staten under namn af »August Abrahamsons stiftelse». Så länge direktör Salomon lever, är han ensam styrelse för stiftelsen. På en halfö i sjön Sävelången ligger själfva slottet, som vid förefallande behof för läroanstalten skall gagnas till föreläsningar, möten och bostäder. Längs andra sidan sjön sträcker sig en rad af byggnader med slöjdsalar, föreläsningssalar, gymnastiksal, matsalar, sällskaps-, läs- och skrif-

Slöjdarbete.

Slöjdsal.

rummet samt bostäder för föreståndaren, öfverläraren och kursdeltagare.

Ärligen pågå här i regel fyra sexveckors-slöjdkurser. I de nu pågående, den 88:de, delta 113 lärare och lärarinnor (66 herrar, 47 damer): 93 från Sverige, 7 Danmark, 3 Polen, 3 U. S. A., 2 England, 2 Finland, 1 Holland, 1 Irland och 1 Island. De flesta äro folkskollärare och -lärarinnor, men nästan alla slags skolor äro representerade.

Kl. 1/28 på morgonen frukost. Kl. 8 morgonbön. Omedelbart därpå föreläser direktör Salomon om upp-

Grupp af slöjdseminarister.

Framför slöjdseminariet.

fostran och undervisning; den sokratiske metoden (undervisning i samtalsform) begagnas. Då och då göres paus, och unisona sänger tona. När vädret är vackert, föreläses ute på den s. k. föreläsningsskullen, en härlig plats omsluten af ekar och björkar, som spegla sig i Säfvelången. Särskilda föreläsningar för de engelsk- och tysktalande. Dagligen en gång på förmiddagen och en på eftermiddagen fristående gymnastik 10 minuter, oftast ute.

En privat diskussionsförening har bildats, som sammanträder en gång i veckan; politik och religion få ej diskuteras. Samlifvet är rättframt och hemtrefligt. Än är man i sällskapsrummet, där det läses tidningar, spelas piano och sjunges, än lekas sällskaps-

Seminaristerna å lekplanen.

sammans med deltagarne i slöjdkursen. 9— $\frac{1}{2}$ 12 praktik på lekfältet. $\frac{1}{2}$ 2— $\frac{1}{4}$ teori och förfärdigande af lekredskap. $\frac{1}{2}$ 7—8 instruktion; då leka omkring 50 af deltagarne i slöjdkursen, som därtill antecknat sig. Då är det lif på lekfältet. Detta är en omkring $\frac{1}{2}$ har (1 tnld) stor gräsplan invid Säfvelången. Många af damerna äro klädda i våra färgrika landskapsdräkter. Rop och skratt höras öfverallt. Ett lag leker park, ett annat korgboll, ett tredje slagboll, ett fjärde kastar varpa o. s. v.

* * *

Lifvet på Nääs är mycket innehållsrikt, och minnena därifrån höra till kursdeltagarnes gladaste. Där arbetas mycket — anstaltens valspråk är »Bed och arbeta!» — men alltid under sång och glädje. Sol, sång och glädje äro liksom förbundna med Nääs. Man förstår ej verksamheten på Nääs, om man ser dess betydelse blott i ett framgångs-

lekar i gymnastiksalen eller tumla om på lekfältet, än har man kafferep för hvarandra med tal, tillfällighetsversar, sång m. m., än är man ute på sjön i de många roddbåtar, som stå till kursdeltagarnas förfogande.

Alltsedan 1895 ha samtidigt med slöjdkurserna på sommaren varit anordnade kurser i pedagogisk friluftsläk. Den, som nu pågår, är den 9:de och räknar 28 deltagare (14 herrar, 14 damer): 21 från Sverige, 2 Polen, 2 Ryssland (bland dem folkskollärare Christof Hoas från Gammalsvenskby), 1 Finland, 1 Skottland och 1 Uruguay (v. rektorn vid seminariet i Montevideo J. S. Victorin, förr lärare i Göteborg).

De flesta äro folkskollärare och -lärarinnor samt gymnastiklärare och -lärarinnor. 8—9 föreläsning till-

Gymnastiköfningar.

Vid lekstugan.

rikt arbete för den pedagogiska slöjden och friluftspelet. Kraftiga impulser gifvas där kursdel-

tagarne att vara tänkande, dugliga och goda människor.

August Bruhn.

DET FINSKA ORKESTERBESÖKET.

Ej långt efter den finska studentsångkören »Suomen Laulus» besök har vårt land nyligen gästats af Helsingfors' stora filharmoniska orkester, hvilken på väg till Paris gifvit konserter i Stockholm och Göteborg. Aldrig ha sympatierna för Finland varit varmare än i dessa dagar, då den ena jobsposten efter den andra kommer från Helsingfors. Den stora orkestern har ock mött ett lika hjärtligt och entusiastiskt mottagande som studentsångarne.

Man får därför ej tillskrifva framgången den politiska medkänslan! Orkesterns prestationer, programmets sammansättning och herr Kajanus' betydande dirigentalang göra förvisso det rikliga bifallet till fulla förtjänt. Director musices vid Helsingfors universitet Robert Kajanus har själf

skapat sin 70 man starka orkester och står som den främste representanten för Helsingfors' och Finlands musiklif, för hvars höjande han inlagt de allra största förtjänster ej mindre i egenskap af dirigent än som kompositör. Orkesterns andre dirigent är kompositören Jean Sibelius, af hvilken vid konserterna framfördes bl. a. en präktig symfoni (e-moll), som vittnade synnerligen högt om komponistens genialiska begåfning och mästerliga behandling af alla medel.

Mellan orkesternumren utfördes förträffligt ett antal sånger af fru Ida Ekman, född Morduck, hvars vackra klara sopran med den så vinnande timbren visade sig ha vunnit mycket i utbildning, sedan hon år 1894 senast uppträdde i Stockholm.

Komponisten Jean Sibelius.

Dir. musices R. Kajanus.

Fru Ida Ekman.

GULDTÖRSTENS OFFER.

Af S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följteongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens i Haag besök hos en döende, af hvilken han koper för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, stoppar professorn pengarna tillbaka i sin plånbok. I andra kapitlet sammanträffa den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel, lord Ferriby, där de finna husets unga dotter, miss Joan, strängt upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till fromma för manufakturistbiträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt, en stor internationell affär med mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott. Vid en »at home», hos Ferribys framlägger lorden i tredje kapitlet sin plan. Som medlemmar af direktionen antagas med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmanen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

I fjärde kapitlet gör en enka mrs Vansittart i det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag bekantskap med mr Percy Roden, för hvars projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen oumbärligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynerna i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna. De förevisa inrättningen för en mängd inbjudna tidningsmän, hvarpå Cornish följer med hem till Roden, där de mottagas af dennes syster.

I sjunde kapitlet läses en interiör af malgamitkontoret i London, där Cornish och lorden sköta »affärerna». Där afhållas äfven små soiréer, vid hvilka en ung mr Rupert Dalkyn och en enkefru, mrs Courteville, voro bland de mera aktiva gästerna.

Efter ett sammanträffande mellan miss Roden och mrs Vansittart i dennas hem följer en scen från malgamitkolonien. Roden och Holzen äro närvarande vid en malgamitarbetares dödsbädd.

I nionde kapitlet mötas hos mrs Vansittart miss Roden samt hrr Cornish, Roden och von Holzen. Därpå vidtager ett direktionsammansätråde för malgamitbolaget med lord Ferriby som ordförande. Man beslutar sätta företaget på aktier, hvaraf hvarje arbetare får en. — Cornish och mrs Vansittart sammanträffa på en morgonpromenad i Haag, hvar vid hon slugt försöker utleta hans hjertas hemlighet. — Därpå träffa vi Cornish på besök hos en rik City-man, mr Wade, på dennes landstuga. Hans dotter Marguerite har hämtat Cornish vid stationen. Mr Wade erbjuder Cornish sin dotters hand, men denne säger nej, hvarpå mr Wade börjar en skarp kritik af malgamitföretaget, hvilket han afslojar som ren affärssvindel och tillråder Cornish att alldeles lämna Denne meddelar sig med major White och de söka övertala lord Ferriby att ge det hela på båten, men förgäfvos.

Därpå uppvakta en komité af pappersfabrikanter lorden och yrka på nedläggandet af malgamitaffären — allt lika förgäfvos. Mrs Vansittart och mr Roden sammanträffa på en morgonridt i Haag. Han förledes af sin kärlek att låta henne följa med inom malgamitverksområdet. Holzen kommer emellertid dem till mötes och förhindrar på föregifna skäl, att mrs Vansittart — som har att hämnas sin mans död på Holzen — får den önskade inblicken i förhållandena vid fabriken.

Cornish kommer på ett kafé i Haag i samspråk med ett par malgamitarbetare, som afsloja en del detaljer från verken. Den ene gör han ett erbjudande att skaffa honom en bättre ställning, men anbudet afböjes. Cornish passar på att möta Dorothy Roden i afsikt att tala om malgamitaffären och hennes bror, men börjar med en kärleksförklaring. Slutet blir hennes jaord, hvarpå Cornish begifver sig till malgamitkontoret för att där afsloja von Holzens i Rodens närvaro. Här begär han att få veta hur malgamitstillverkningen tillgår. Roden lämnar honom ensam med Holzen, som under föregifvande af att vilja visa experimentet hämtar in en mängd kärll, innehållande giftiga gaser. Han ställer omärkligt om, att gaserna kunna strömma ut, och skyndar sin väg efter att ha låst dörren, lämnande Cornish att förgiftas i det trånga rummet. Denne lyckas emellertid behålla medvetandet och rädda sig undan Holzens hämnd.

Vid ett sammanträffande kort därpå med mrs Vansittart får han veta att hon har uppgjort en plan mot Holzen i afsikt att åtkomma malgamitreceptet. Det förvaras i kontorets kassakista, till hvilken hon skaffat sig en nyckel. Just som hon fått fatt i det värdefulla papperet, öfverraskas hon af Holzen. En kort brottning uppstår, och hon måste återlämna papperet. De samtala om Holzen. Mrs Vansittart och miss Roden upptäcka, att H. gjort en komplott mot Cornish. De tillskrifva major White, som skyndar till dem från England. Malgamitarbetarnes öfverfall mot Cornish misslyckas, tack vare White's vaksamhet och Cornish's sinnessnärvaro. Majoren sammanträffar dagen därpå på hotellet med Marguerite Wade, bankiers dotter, och mr Wade själf, som anländt till Haag för malgamitaffärens skull. På väg till besök hos miss Roden stöter hon i »skogen» på Holzen — hennes lärare i kemi i pensionen i Tyskland. Han håller på att lära sig malgamitreceptet utantill.

I nästa kapitel inträffar lord Ferriby i Haag för malgamitaffärens skull. Roden återkommer samtidigt från en affärsresa till Utrecht. Han får ett besök af Holzen, som lärt sig malgamitreceptet utantill och nu i miss Rodens närvaro bränner upp det samma. Sedan han gått, ber miss R. brodern att upphöra med malgamitaffären såsom varande svindel. Han vägrar och förebär som skäl att han måste bli rik för att kunna gifta sig med mrs Vansittart.

Mr Wade, Cornish och major White göra därpå ett besök i fabriken för att taga del af böckerna. Sedan detta är gjordt, framställer Cornish ett förslag till Holzen och Roden att öfverlämna fabriken, för att läggas ned, mot en större andel i vinsten, hvaraf rätten skulle användas till pensionering af malgamitarbetarne och underhåll af de dödas änkor och barn. De svara båda bestämdt nej. Lord Ferriby får därpå en inbjudan till ett allvarligt möte med den förut omnämnda komitén af pappersfabrikanter. Mötet, som redan från början har en orolig karaktär, får en dyster afslutning i det att lord Ferriby träffas af slaganfall och dör. Hans dotter Joan underättas härom af major White, som sedan på återfärden till England friar till miss Ferriby men får afslag.

På ett besök hos mrs Vansittart i Haag friar Roden till henne, men får äfven till sin bestörtning afslag. Hon har endast uppmanat hans frieri, för att komma åt Holzen.

Cornish har stämt möte med Roden i Haag.

(Forts. från n:o 41).

Portiern i hotellet väcktes plötsligt ur sin eftermiddagslur vid den oväntade gästens ankomst och slog ut händerna med en åtbörd af öfverraskning.

»Säsongen är slut», sade han. »Hotellet är tomt. Hvad kan föra er till Haag vid denna tid?»

Till och med vaktposterna vid slutet af Korte Voorhout hade en viss ferieartad slapphet i sin hållning och svängde lättjefullt sina gevär. Cornish märkte, att endast halfva antalet gatlyktor voro tända.

»Drottning-kanalens» stränder ligga i djup skugga under lummiga träd, hvilkas grenar från ömse sidor af kanalén mötas öfver det ogräsbevuxna vattnet. Å ömse sidor om kanalén löpa breda gator, som dock äro föga trafikerade. Dessa båda gator — liksom många andra gator i Haag — vittna om en förgången tid, då Holland spelade en

större roll i världshistorien än nu är fallet, ty husen äro större, än deras innevånare tyckas behöfva, och gatorna äro för breda för den obetydliga trafiken. Midt emellan dem kryper kanalén — en dyster korridor under träden — ljudlös mot hafvet.

Cornish var på mötesplatsen något före den utsatta tiden och promenerade långsamt fram på en gångstig mellan träden och kanalén. Snart lämnade han träden bakom sig och gick öfver den stora öppna plats, som bär namnet Malie Veld. Han hade ej sett en levande varelse, sedan han passerat högvakten. Det var en mörk natt utan månskin, men stjärnorna tittade här och där fram genom de sönderlitna molnen.

»Om han inte står alldeles under en lykta, kan jag ej se honom», sade han för sig själf och tände en cigarr för att å sin sida göra sig så mycket som möjligt synlig för Roden, om denne behagade

infinna sig vid mötet. När han gått ännu några få steg, såg han någon komma emot sig. Halfvägs mellan dem fanns en lykta, och vid dess sken igenkände Cornish Percy Roden. Man kunde just ej misstaga sig på de långa, slappa stegen.

»Jag undrar», sade Cornish för sig själf, »om detta blir början till slutet?»

Och han gick fram för att möta finansmannen.

»Jag var rädd, att ni icke skulle komma», sade han i ganska vänlig ton, ty han var en man af värld, och i den del af denna värld, som kallas Societeten, hade han kommit i intim beröring med många personer, som ej hade bättre rykte än Percy Roden, och hvilka förtjänade ett ändå sämre.

»Åh, jag kom gärna», svarade Roden, »jag ville ju inte låta er vänta förgäfvades här i mörkret. Men det tjänar till intet, det säger jag er på förhand.»

»Och kan intet förmå er att ändra ert beslut?»

»Nej, intet. Två sådana chancer erbjuda sig ej under en människas lifstid. Jag ämnar ej låta denna gå mig ur händerna af idel sentimentalitet.»

»Sentimentalitet torde ej vara rätta ordet», sade Cornish tankfullt. »Ämnar ni verkligen påstå, att ni ej frågar efter alla dessa dödsfall — alla dessa stackars satar till malgamarbetare?»

Och han såg skarpt på sin följeslagare i skenet från lyktan.

»Inte en vitten!» svarade Roden. Jag har själf pröfvat på fattigdomen, men det har icke ni. Ja, för tusan, jag har svulvit i en fin rock. Ni vet inte, hvad sådant vill säga.»

Cornish såg på honom men sade ingenting. Det fanns ingen orsak till tvifvel om att mannen talade uppriktigt, eller taga miste om hvarför hans stämma plötsligt förändrades, då han talade om hunger.

»Då återstår för mig blott två ting att göra», sade Cornish efter ett ögonblicks begrundande, »Att först fria till er syster och därpå krossa er.»

Roden, som rökte cigarett, kastade bort den samma.

»Nå ämnar ni göra båda delarne?»

»Båda.»

Roden såg på honom och öppnade munnen för att säga något, men plötsligt sprang han tillbaka.

»Akta er!» skrek han och hann nätt och jämt peka med fingret öfver Cornish's axel.

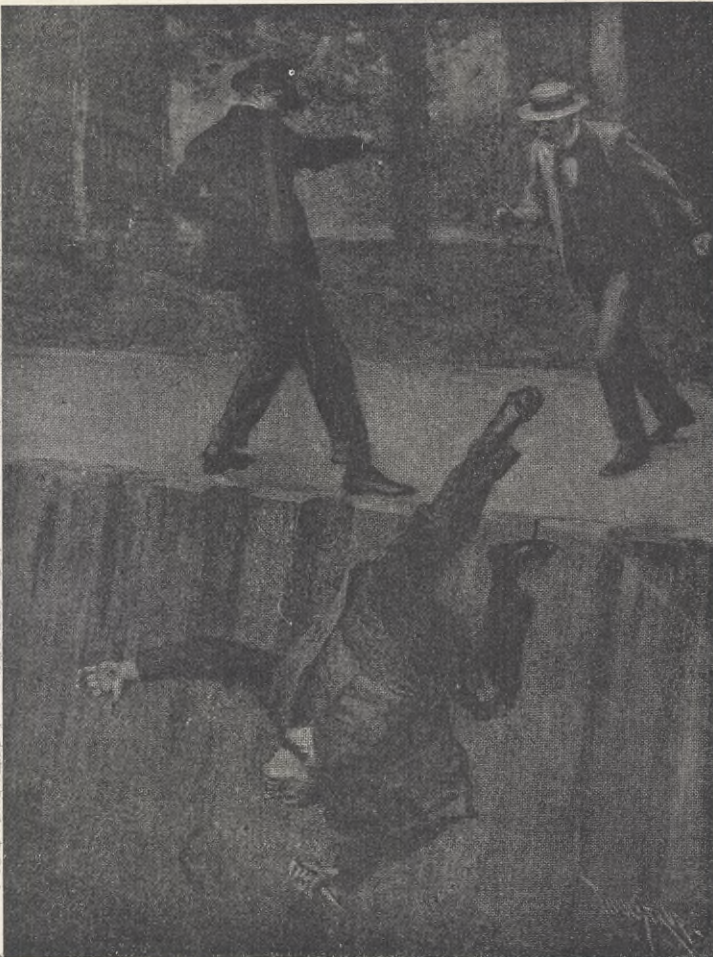
Cornish vände sig raskt om och såg någon komma springande emot sig på gummisulor. Han hade ingen tid att tänka och knappast att handla, ty mannen var blott två steg ifrån honom med upplyft arm, och i lyktskenet såg Cornish stål glimma.

Cornish koncentrerade sin uppmärksamhet på den upplyfta armen, hvilken han fattade med båda händerna och så ryckte angriparen alldeles ur jämnvikten. Han skulle ögonblickligen hafva vetat, hvem det var, äfven om han icke känt malgamitlukten. Det var Otto von Holzen, som icke tvekat att bekräfta sina ord — att det ofta kan ligga i en människas intresse att döda en annan.

Innan Holzen ännu hade fast mark under fötterna, släppte Cornish honom och han försvann raglande mellan träden. Cornish, som besatt mera vighet och snabbhet än stor fysisk styrka, återvann snart jämnvikten och vände sig i den riktning, i hvilken hans motståndare försvunnit. Han visste, att Holzen skulle komma tillbaka, ja, han hoppades till och med, att han skulle göra det. Han missräknade sig ej, ty i ett ögonblick var Holzen åter öfver honom, ljudlöst smygande sig fram i mörkret som ett rofdjur. Cornish, som under sin skoltid var god sportsman, fattade Holzen om lifvet och slungade honom med ett skickligt grepp hufvudstupa till marken. Icke ett ord hade yttrats, och i sommarnattens stillhet kunde den ene höra den andres andedräkt.

Roden stod alldeles orörlig. Han kunde knappast urskilja de stridande. Hans egen andedräkt framträngde med ett hväsande ljud mellan de hopbitna tänderna. Hans ansikte var spöklikt blekt och krampaktigt förvridet. Hans sömniga ögon voro nu vakna och stirrade vildt.

För hvarje nytt anfall hade Cornish kommit närmare kanalen

»Holzen sökte hejda sig — snafvade — och föll hufvudstupa i kanalen.»

och stod nu vid dess yttersta rand. Han kunde känna lukten från densamma men ej se vattnet och vågade ej vända på hufvudet. Det fanns ingen barrier här.

I ett ögonblick var Holzen åter på benen. Mörkret utjämnde visserligen något deras chancer — men Holzen hade en dolk. Cornish, som ingenting hade i handen, visste, att hans ställning var olyckligt underlägsen.

Återigen rusade Holzen på honom, svängande dolken i sin upplyfta band. Blixtnabbt såg Cornish, att han ej kunde parera detta angrepp. Han hoppade hastigt åt sidan. Holzen sökte hejda sig — snafvade — reste sig till hälften och föll hufvudstupa i kanalen.

Cornish och Roden rusade fram till kanten och stirrade ned i det mörka vattnet. Cornish skrattade, ännu andfådd efter striden.

»Nu få vi väl fiska upp honom» sade han.

Och han lade sig på knä, färdig att räcka Holzen handen. Men vattnet hade åter jämnat ut sig igen och man såg icke den minsta krusning på ytan.

»Hoppas han kan simma?» mumlade Roden oroligt.

Och de väntade under andlös spänning. Det var någonting förfärligt i detta enda plaskande ljud och den därpå följande ljudlösa tystnaden.

»Gud!» hviskade Cornish. »Hvar är han?»

Roden strök eld på en sticka och höll den innanför sin hatt för att därpå göra ett slags lykta. Cornish gjorde detsamma, och de höllo ut ljuset öfver vattnet, så att dess svaga strålar kastades rakt ut öfver kanalen.

»Han kan icke hafva simmat sin väg», sade Cornish. »Holzen», ropade han försiktigt och därpå efter en paus ännu en gång, »Holzen — hvar är ni?»

Intet svar.

Kanalen var åter stilla och spegelblank på de ställen, där den ej var tätt bevuxen med andmat. Det gytjtjiga vattnet gled hemlighetsfullt fram på sin tysta väg mot hafvet.

De båda männen höllo andan och väntade. Cornish knäböjde ännu på kanalkanten och stirrade ut i mörkret.

»Hvar är han?» upprepade han. »Min Gud, Roden, hvar är han?»

Roden svarade slutligen med hes röst:

»I gytjtjan på botten — med hufvudet nedåt.»

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Nära målet.

De två männen på kanalbanken väntade och lyssnade omigen. De tycktes fortfarande tro det vara möjligt att Holzen simmat undan i mörkret och kanske helt obemärkt stigit i land på andra sidan.

»Det här», sade Cornish slutligen, »är en sak, som rör polisen. Vill ni vänta här, skall jag gå efter en konstapel.»

Men Roden svarade ej, och i den plötsliga tystnaden hörde Cornish det hemska ljudet af skallrande tänder. Percy Roden var fullkomligt bruten. Alla hans nerver hade länge befunnit sig i oerhörd spänning, och detta slag hade kommit alla strängar att brista. Cornish fattade honom i armen och

stödde honom, enär han skakade som ett löf och tungt vacklade hit och dit.

»Seså, käre vän», sade Cornish vänligt, »seså, försök att hämta er!»

Han höll stadigt i honom, tills nervskakningen upphörde.

»Låt mig gå i stället», sade Roden slutligen. »Det skulle vara omöjligt för mig att stanna här ensam.»

Och han vacklade så iväg mot staden. För Cornish dröjde det timmar, innan han kom tillbaka. En vagn rasslade förbi, och två fotgängare stannade ett ögonblick och betraktade honom misstänksamt.

Slutligen återvände Roden, åtföljd af en polis-tjänsteman — en trög holländare — som åhörde deras berättelse under tystnad. Han skakade på hufvudet åt Cornish's antagande — framställt på bruten holländska, uppblandad med tyska — att Holzen simmat undan i mörkret.

»Nej», sade poliskonstapeln, »jag känner till de här kanalerna — och i synnerhet den här. Man kommer att finna honom i gytjtjan med hufvudet nedåt som en tulpan. Hufvudet kör fast, och med händerna kan man ingenting utträta, ty man får endast tag i den mjuka gytjtjan, som genast ger efter.» Han drog sin korta sabel ur baljan och ristade några djupa märken i gruset. Därpå gick han till närmaste träd och gjorde en skåra i barken med sabelspetsen. »Vi kunna ingenting vidare göra i afton», sade han lugnt. »Det finns folk, som hafva att muddra i kanalerna. Jag skall sätta dem i arbete redan i daggrynningen, innan någon är i rörelse. Emellertid — han gjorde ett uppehåll, medan han åter stack sabeln i skidan — »emellertid måste jag bedja att få veta herrarnes namn och adress. Det är inte min sak att döma om hur sannolik eller osannolik er berättelse är.»

»Kan ni gå hem ensam? Är ni återställd nu?» frågade Cornish, sedan han följt Roden ett stycke på vägen till Villa des dunes.

»Ja, jag kan gå ensam», svarade han och gick ensam ett stycke framåt med osäkra steg.

Cornish stod och såg efter honom, men innan Roden gått tjugo meter, stannade han.

»Cornish!» ropade han.

»Ja.»

Och de gingo åter mot hvarandra.

»Jag visste icke om att Holzen var där. Jag hoppas, ni tror mig?»

»Ja, jag vill tro er», sade Cornish.

Och de skildes åt ännu en gång. Cornish gick långsamt tillbaka till hotellet. Han haltade litet, ty Holzen hade under striden sparkat honom på fotleden. Han kände sig trött men var ej vidare upprörd. Tvärtom kände han en lättnad, såsom om en tyngande börda plötsligt blifvit aflyftad och öfvertagits af en högre makt, på hvilken allt ansvar nu hvilade. Han gick mekaniskt beslutsamt till sängs och somnade genast. Dagsljuset strömmade in genom fönstret, när han vaknade med tankarna genast klara, då dörren plötsligt öppnades. Roden steg in och gick fram till sängen. Hans ögon sågo utvakade ut, och han gjorde intryck af att hafva varit uppe hela natten och nyss hafva tagit sig ett bad.

»Stig upp», sade han med ihålig röst, »stig upp. Man har funnit honom och väntar nu på oss. Han måste identifieras — och allt sådant där.»

Medan Cornish klädde sig, satte Roden sig tungt på en stol nära fönstret.

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

L. SKOTTBERG

Under denna rubrik återgifver HVAR 8 DAG fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuell intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Erik Adolf Grape. †

Hela Gäfle samhälle sörjer nu och skall länge sörja förlusten af stadens inom alla samhällsklasser afhållne förste stadsläkare Erik Adolf Grape, som den 27 juni befriades från ett längre smärtsamt lidande.

Erik Adolf Grape var icke blott den skicklige läkaren, den intresserade kommunalmanen och en rikt begåfvad personlighet — han var främst den ädla, varmhjärtade och sällsynt goda människan, hvars minne länge skall lefva älskad och välsignadt.

Förste stadsläkaren Grape tillhörde en från Lübeck inflyttad släkt. Stammafadern för den svenska grenen, Arendt

Grape, flyttade såsom köpman från Lübeck till Stockholm, erhöi 1646 privilegium på bergverksrörelsen i Torneå lappmark och anlade Kengis bruk. Adolf Grape var född i Gäfle den 30 april 1844 samt son af rådmannen Erik Daniel Grape och Katarina Sofia Rydwall. Han blef student i Upsala 1862, med. kand. 1869, med. lic. 1874 och med. dr. 1877. Under 1873—1874 var han underkirurg vid akademiska sjukhuset i Uppsala samt bosatte sig därefter såsom praktiserande läkare i Gäfle, där han 1882 blef andre stadsläkare och 1891 förste stadsläkare.

Dr. Grape åtnjöt stort och berättigadt anseende såsom en skicklig läkare samt allas beundran och hän-

gifvenhet för sitt ädla hjärtelag, hvilket särskildt visade sig gentemot den nödställda nästan och dem hvilkas lefnad skymdes af obotligt lidande. I det af honom grundlagda »Hemmet för obotligt sjuka» reste han sig ett längst af alla bestående äreminne. Som ledamot af stadsfullmäktige verkade han i flera hänseenden till fromma för sitt samhälle. Som talare — särskildt inom frimurareorden — var den rikt begåfvade mannen en af de yppersta i vårt land, hvarpå han äfven offentlig oftast var i tillfälle att gifva prof.

Under åren 1891—1897 var dr. Grape inspektör vid de i rikets landsorter inrättade uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn och förordnades 1898 till inspektör öfver de med statsbidrag understödda uppfostringsanstalter för sådana barn och arbetshem för sinnesslöa. Hans förmåga och stora sakkänedom togs äfven i anspråk, då han 1893—1894 var medlem i en komité för utredning om ökad stadunderstöd åt uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn.

Afhållen af alla, ingens ovän efterlämnar Adolf Grape ett det äldste minne och ett vältaligt föredöme.

Adolf Sjöding. †

Seniorn bland Stockholms stads prästerskap, kyrkoherden i därvarande finska församling Adolf Sjöding afled den 4 ds, efter att ett par dagar förut hafva träffats af ett slagfall.

Kyrkoherde S. var bördig från vårt nordligaste stift, fadern var komminister i Arnäs och sedermera kyrkoherde i Öfver-Luleå. Han föddes 1816, idkade åren 1836—1841 teologiska studier vid Upsala universitet och prästvigdes sistnämnda år. Han innehade sedan prästerliga anställningar inom de nordligaste trakterna af Härnösands stift.

Hans härunder förvärfvade kunskaper i finska språket föranledde hans anställande 1855 som kyrkoherde i Finska församlingen i hufvudstaden. Sedan dess har han med oförtrutet nit handhaft sjäilvården inom den lilla församlingen och förvärfvat sig allmän aktning och sympati, ej minst för välvilja och hjälpsamhet.

S. var länge verkställande direktör i styrelsen för prästerskapets enke- och pupillkassa, hvilken han tillhört i mera än 25 år, samt skattmästare i Svenska kyrkans missionsstyrelse.

Efter Sjödings bortgång är kyrkoherden P. J. Rydeman å Kungsholmen, född 1834, den till lefnadsåren och kyrkoherden Axel Landqvist i Katarina, utnämnd 1879, den till tjänsteåren äldste bland hufvudstadens kyrkoherdar. Senior bland Stockholms prästerskap är den 73-årige komministern i Jakob och Johannes C. A. Leopold.

G. J. Lundeberg. †

Den 27 juni hädankallades i Gäfle direktören Gustaf Jacob Lundeberg i en ålder af 75 år.

Född i Stockholm 1825 ägnade L. sig i många år åt bruksverksamhet, bl. a. som förvaltare för Ockelboverken, men bytte 1868 om lefnadsbana samt inträdde som föreståndare för och hufvudsaklig ägare af Gäflepostens tryckeri. Sedermera blef han verkst. direktör i tidningens aktiebolag, till år 1897, hvar-efter han kvarstod vid affären som bokförrare.

L. var en redbar, mycket verksam och arbetsduglig man med ett vänligt och välvilligt sinnelag. Han intresserade sig särskildt varmt för skarpskytteväsendet och folkupplysningen samt var i flere år en framstående ledamot af stadens arbetareförening, hvars hedersledamot han blef.